

Izhaja vsak de-
lavnik popoldne

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Ka-
pitarjevi ulici 31ev. 6 — Telefon
uredništva 31ev. 50 — Telefon
upravnništva 31ev. 228

CENE PO POŠTI:

za celo leto K 144—
za pol leta K 72—

CENE PO POŠTI:

za četrt leta K 36—
za en mesec K 12—

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10—

DELA VSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA 80 VIN.

Dr. A. Gosar:

Samouprava in volilna
pravica.

Dočim je osebnostna svoboda — kakor smo videli — podlaga in vir samoupravnega načela, je aktivna in pasivna volilna pravica le njegova naravna in nujna posledica.

To sledi že iz bistva samouprave, ki hoče, da bi človek svoje lastne zadeve sam upravljal, kar pa je neposredno pre-mnogokrat dejanski nemogoče. Zlasti v vseh onih slučajih, ko gre za razne skupne zadeve, ki brigajo in zanimajo širši krog interesentov, je navadno popolnoma iz-ključeno, da bi se mogel vsak izmed njih neposredno vmešavati in vtiakati v vse po-drobnosti ter glede njih soddločevati. Tu je nujno potrebno, da poverijo vsi, ki so pri tem udeleženi, vodstvo in upravo svo-jih zadev ter varstvo svojih koristi primer-no omejenemu številu zastopnikov, katere pa si morajo naravno sami prosto voliti in izbirati.

Tako je torej volitev odločujočih funk-cionarjev in organov v vseh najrazličnejših upravnih enotah ter interesnih skupinah ljudi nujna posledica samoupravnega načela, pa naj se to pri njih uveljavlja za-vedno in namenoma, ali morda tudi neza-vedno n. pr. pod vplivom tradicije ali dru-gih podobnih vzrokov.

Moderna volilna pravica izhaja sicer po svojem formalnem postanku iz demo-kra-tične in ne toliko iz samoupravne ideje. Vendar ne smemo pri tem prezreti, da je takozvani moderni demokratizem samo delna in vrhoteča še spačena varianta sa-moupravnega načela, ki se že od nekdaj javlja med človeštvom v obliki hrepenenja po svobodi in prostosti, po tem, da bi bil človek v resnici sam svoj gospod. Zato tudi vidimo, da so si narodi, rodovi in sta-novi volili svoje funkcionarje, predstavnike in zastopnike že davno, davno preden se je porodila moderna demokratična misel.

Samoupravno načelo zahteva, da si vsakdo sorazmerno svojim de-
javskim in pravičnim intere-
som prosto voli svoje zastop-nike povsod, kjer gre za odlo-
čitev ali upravo zadev, ki ga ne-
posredno ali tudi le posredno
tičejo in zanimajo. Povsod, kjerkoli
gre za odločitev v stvareh, ki na kakršen-
koli način posegajo v naravne, t. i. pred-
vsem iz osebne svobode izvirajoče pravice
posredno, ali pa v take, ki so mu po zakonu
niti zadržane, oziroma, ki si jih je sam
na pravnomojaven način pridobil — v vseh
takih slučajih mu mora biti dana prilika,
da pri tem — ako ne more sam — po svo-
jih zastopnikih in zaupnikih sodeluje in
soddločuje.

Kjer pasenehajo človekove
pravice, kjer je konec njego-
vih pravičnih interesov, tam
mora biti povsem naravno tudi
konec njegovega sodelovanja
in soddločevanja, torej tudi
konec njegovega zastopstva in
njegove volivne pravice. In kjer
niso pravice in interesi vseh ljudi enaki,
marveč se med seboj znatno, bistveno raz-
likujejo, tam se mora, zopet samoobsebi
umljivo, temu primerno razlikovati in stop-
njevati tudi njihovo sodelovanje in sodd-
ločevanje, oziroma njihovo zastopstvo in
njihova volilna pravica.

Na temelju samoupravnega načela je
vse to tako jasno, da ne potrebuje niti raz-
lage, niti dokazovanja. Pač pa je potrebno,
da ugotovimo, kako se je moderni demo-
kratizem v svojem praktičnem izvajanju
oddaljil od tega, tako jasnega in brez dvo-
ma edino pravega pravila in kako je vprav
zaraditega primoran ostati na pol poti.

Moderna »demokratizacija« javnega,
političnega življenja je dala vsem državljano-m,
brez razlike stanu, enako pravico
sodelovanja v ogromni večini vseh poli-
tičnih zadev (predvsem v vsej zakono-
daji), za katere velja volilno načelo. Jas-
no pa je, da vseh vseh te politične zadeve
ne zanimajo, oziroma da je to njihovo
zanimanje v premočnih slučajih zelo
različno. Vzemimo za zgled samo zakono-
dajo v raznih stanovskih vprašanjih!
Zakon o varstvu industrijskega delavca je
kmetu pač malo mar, kakor je tudi narobe

industrijskemu delavcu precej vseeno, ka-
ko se uredi kmečko dedno pravo. Podob-
nih zgledov bi lahko našli nebroj. Prak-
tično se to medsebojno nezanimanje za
premočna velevažna zakonodajna vpraša-
nja izraža v splošni nedelavnosti moder-
nih, »demokratičnih« parlamentov, zlasti
pa v popolni sterilnosti glede zakonodaje v
zadevah, ki se ne tičejo parlamentarne
večine.

Kakor pa daje novodobni demokrati-
zem na eni strani preveč, tako se zopet
na drugi strani ne more odločiti za dosled-
no izvajanje svojih načel. Tako vidimo, da
se kljub vsemu demokratizmu še vedno
odrekajo ženski v njegove osnovne in
temeljne pravice. Do prevrata je bila žen-
ska volilna pravica le izjemna, pa tudi se-
daj se ji več kot polovica evropskih držav
upira in se je brani. Vzrok in izgovor, ki
ki se navaja, je bojazen pred delanezmo-
žnostjo parlamenta. Ta strah je opravičen,
toda zdravilo proti njemu je napačno. Par-
lament si že sedaj nesposobni za resno
delo in ženski poslanci niso — kakor tudi
že izkušnja kaže — glede tega nič bolj kri-
vi kakor moški. Vzrok nedelavnosti tiči v
tem, ker poslancev ne družijo
in silijo k delu skupni interesi,
to pa zato, ker so izvoljeni od
vseh za vse, kar jih brigajo in kar
jih ne brigajo. Iz te zagate pa vodi samo
en izhod, to je, splošna volilna

pravica za vse — torej tudi za
ženske — toda vedno le zgolj za
sodelovanje in soddločanje v
takih zadevah, ki njihove vo-
livce neposredno ali posred-
no tičejo in zanimajo. Kjer in ka-
dar pa gre za stvari, ki človeka nič ne
brigajo in se ga nič ne tičejo, tam tudi ni
razloga, da bi volil svoje zastopnike.

Se eno pripombo glede pasivne
volivne pravice na podlagi samoupravnega
načela! Kdo ima potem pravico biti iz-
voljen? Odgovor je lahek. Samouprava ho-
če, da ljudje sami osebno ali po svojih za-
upnikih upravljajo svoje zadeve. Kjer in
kadar pa so, kakor smo videli že pri pred-
pogojih samouprave, potrebne za to po-
sebne sposobnosti in zmožnosti, tedaj je
jasno, da se pasivna volilna pravica sme in
mora v smislu samoupravnega načela na-
vezati na primerne pogoje, ki jamčijo, da
bodo izvoljeni zaupniki in zastopniki vo-
lilcev kos stavljenim nalogam.

V celoti torej vidimo, da samoupravno
načelo v nasprotju s takozvanim modernim
demokratizmom aktivno volilno pravico
razširja na vse interese brez izjeme, da
jo pa tudi na drugi strani omejuje na krog
resničnih udeležencev pri stvari, za katero
gre in da navezuje tudi pasivno volilno
pravico na primerne predpogoje, ki odgo-
varjajo samoupravnim ciljem in namenom.

Akcijska Stojana Protiča.

Protič pod nadzorstvom Pribečevičeve policije.

Belgrad, 10. septembra. (Izv.) Glavni
odbor demokratske stranke je imel včeraj
svojo sejo, na kateri je minister policije
Svetozar Pribečević referiral o polovanju
Stojana Protiča in o obiskih, ki jih spreje-
ma. Iz točnih podatkov, ki jih je podal, se
lahko sklepa, da je Pribečević dal policijs-
kim organom nalog, da zasledujejo Pro-
tiča na vsakem koraku in da policijski
agenti natančno pazijo, kaj govori.

Belgrad, 20. septembra. (Izv.) Akcijska
Stojana Protiča je zelo omajala stališče
Pribečeviča. Iz vrst radikalnih poslancev
se čuje, da bodo radikalec zahtevali, da se
ministrstvo notranjih del prepusti njim.
Tudi demokratski poslanci so se po seji
odbora izjavljali v istem smislu in se zdi,
da bodo demokratski policijski portfelj pre-
pustili radikalcem in v zameno zahtevali
ministrstvo pravde ali pa saobračaja. To
popuščanje demokratov se veliko komentira.
— »Novosti« pišejo: V političnih krogih
se govori, da je skoraj gotovo, da ministr-
stvo notranjih del prevzamejo radikali.
To je povsem verjetno, kajti demokratski
vesti ne dementirajo. — »Politika«, ki stoji
zelo blizu radikalnim in tudi demokrat-
skim krogom, piše, da se da iz izjav raznih

radikalnih poslancev sklepati, da so radi-
kalec zelo nezadovoljni in ogorčeni nad po-
litiko ministra notranjih del in ministra fi-
nanc in da bodo že na svoji prihodnji seji
sklenili, da se kot predpogoj za pogajanja
smatra to, da prevzamejo ti ministrski ra-
dikalec. — »Balkan« ostro napada Pribeč-
eviča in napoveduje njegov skorajšnji pa-
dec.

Belgrad, 20. sept. (Izv.) Akcija, ki jo
je podvzel Stojan Protič, ki so jo hoteli de-
mokrati v svojih listih popolnoma omalova-
ževati, je razburila radikalec, demokrate
pa vrgla iz navideznega ravnotežja in jih
povsem zmedla. To se je moglo opazovati
na sejah odborov radikalne in demokrat-
ske stranke. Na zadnji seji radikalcev je
govoril Pašić in dejal, da bi znala ta akcija
imeti zelo nepovoljne posledice, vendar pa
radikalna stranka ne sme storiti nikakih
prenapljenih korakov in sklepov, ki bi mo-
gli žaliti Protiča, ki ima velikanske zasluge
za radikalno stranko. Ni govora o kaki iz-
ključitvi Stojana Protiča iz stranke. V krat-
kem se bo vršila velika konferenca radi-
kalne stranke, ki ji bodo prisostvovali de-
legati iz vseh krajev. Na njo bodo povabili
tudi Stojana Protiča.

Češki katoličani potujejo v Rim.

Praga, 11. sept. Kakor poroča »Cech-
«, je postal kardinal Gaspari praškemu nad-
škofu, ki hoče prirediti romanje češkoslo-
vaških katolikov v Rim, pismo, v katerem

izjavlja, da pričakuje papež z odprtimi ro-
kami svojih čeških vernikov. Češki katoli-
ki bodo poklonili ob prihodu v Rim papežu
dragoceno vazo iz češkega kristala.

Naša nova povest:
Skopuh.Izenačujoča sila usode!
Kolo življenja se vrti!

Ta misel je stara kot zemlja in se
uresničuje dan za dnem, vsepovsod. Eni se
danes veselo in radujejo in pozabljajo na
stotisoče bednih — jutri bodo tudi oni jo-
kali. Eni so danes gladni, solzni, preganja-
ni — jutri bodo radostni in ovceni z zel-
lenjem in z jutranjim svitom!

Tudi v pričujoči selski povesti roma-
nopolisca Consciencea, ki zavzema ne le v
nizozemski, temveč celo v evropski knji-
ževnosti odlično mesto, se na vseh sode-
lujočih osebah izpolni železni zakon pra-
vičnosti. Povest je pisana priprosto, s soč-
nimi in toplimi barvami in nevede kedaj
— pa se nahajamo sredi najpretnostnejše
drame.

Najrazličnejše strasti se tu razpaljajo;
plemenite in k nebu dihaajoče in plaho in
zvočne kot je tiha ljubezen med mladeni-
čem Bartom in Cecilijo; samogoltno in do

blaznosti segajoče sebičnosti, ki lomi in
davi starega skopuha Jana; peklensko na-
stopanje podlega in zločinskega Tisa!

Koliko slik, kot pesmi dahnjenih, iz-
zvenjajočih, divje škrtajočih in široko raz-
mahujanih!

Zato je ta povest tako vabljiva ker je
občečloveška in vzbuja čitatelju ravno
vsled eno enovitosti in preprostosti, ki jo
novi romani že davno pogrešajo, nebroj
misli, da primerja tudi življenje, ki ga živi
on in njegova okolica in se oplemenituje
s stičnimi čustvenimi soživljaji.

Povest pričnemo kot listek v kratkem
priobčevati.

TEŽAVE ANGLIJE.

London, 19. sept. Iz angleških virov se
doznava, da je malo verjetno, da bi se mo-
gel udeležiti Lloyd George washingtonske
konference osebn, čeprav je on sam že
večkrat izrazil to željo. Zdi se, da radi no-
tranjih zadev ne bo mogel odpotovati v
Ameriko. Tudi lord Curzon najbrže ne bo
šel v Washington.

Naša „autonomija“.

Gorica, 18. sept. 1921.

Autonomijo smo dobili. Ni bilo treba
zanjo nobenega boja, niti shodov, niti re-
solucij; gospodje v Rimu so se lepo zme-
nili z onimi, ki nimajo za seboj niti ene
desetine goriške in niti ene tretjine istrske
dežele in so nam naznanili, da imamo no-
vo avtonomijo, zelo pravično za Italijane
za nas pa naravnost udarec v obraz.

Poraz, ki so ga doživeli Italijani pri
volitvah v laško zbornico, so hoteli popra-
viti sedaj. Nič volitev v deželni zbor, po-
sebno ne volitev po splošni in enaki volil-
ni pravici. To bi bilo nevarno. Da bi od-
rešeni Italijani prišli pod oblast Sloven-
cev? Zato so naredili gospodje bolj pa-
metno. Dali so avtonomijo, v katero bodo
imenovali može v Rimu, ne pa naše ljud-
stvo. Ljudstvo jih samo predlaga.

Na mestu prejšnjega deželnega zbora
bo menda 12 mož, na mestu prejšnjega de-
želnega odbora bodo pa štirje možje. Pred-
lagajo jih stranke. Na Goriškem bo pari-
teta — pol Slovenci, pol Italijani — pre-
sednik pa bo Italijan. V Istri bo slabše.
Minister Salata, ki je nam serviral to ne-
okusno »avtonomijo«, se ni hotel izraziti
natančneje. In vsak način je povdarjal ita-
lijansko večino.

Ta avtonomija je krivica za nas. Ko
je neki gospod povdaril ministru, da je na
Goriškem pariteta nemogoča, ker je pri-
padek h Goriški še del Kranjske, mu je ta
dejal hladno: »Mogoče je, da pravična ni.«
Ta hladen, zloben odgovor nam sprčuje
jasno dovolj, s kom imamo opraviti. Kri-
vica storjena na našem ljudstvu, je prera-
čunjena. Tudi bo dvignilo naše ljudstvo
odločen protest proti temu nasilju in ga bo
ponavljalo dan za dnem in leto za letom,
dokler krivica ne bo popravljena.

Vendar pa je ljudstvo po ogromni ve-
čini zato, posebno na Goriškem, da sode-
luje v tem zboru in odboru. Važno je to
posebno radi tega, ker je vse to provizorič-
no (kdo ve, koliko časa bo ta provizorij
trajal?) in bodo imeli može v odboru in
zboru nalogo pripraviti bodoči volilni red
in avtonomijo. Vsaj upati smemo, da bo
bodoča oblika avtonomije manj rimsko
centralistična in bolj pravična za nas Slo-
vence, kot je ta današnja, ki sploh ne za-
služi tega imena.

Kdaj dobimo to avtonomijo? Dekreti
so najbrže že podpisani, dasi se ne objav-
ljajo. V teku par dni morejo že romati
predlagana imena v Rim. Morda bomo že
v enem mesecu zaplavali v te nove vode.

Potem se bodo vršile nove občinske
volitve. Tu bo splošna volilna pravica,
vendar bodo imele tudi korporacije in žen-
ski posestniki po en glas. Tedaj nekaj
kompromis med starim in sedanjim ita-
lijanskim volilnim redom, če moremo prav
verjeti informacijam.

Iz vsega je razvidno, kakšno skrb
imajo Italijani, da bi zmanjšali našo moč.
Toda, če bodo hoteli biti količkaj pravični,
bodo morali priznati, da nam gre na Go-
riškem deželna oblast.

Dvojna mera pri želez-
nici.

Med železničarji na Jesenicah vlada
veliko razburjenje, ker hoče železniška
uprava iz železniških družinskih hiš pogna-
ti celo vrsto železničarjev na Hrušico v ba-
rake. V izpraznjena stanovanja bi prišli
drugi železničarji, ki so organizirani v
»Zvezi jugoslovanskih železničarjev«. Ze
sam ta naklep pomeni, da igra uprava držav-
nanih železnic vlogo, ki bi je ne smela
igrati. S tem postopanjem se uvaja dvojna
mera napram železniškemu osebju. Stro-
kovna organizacija, »Zveza jugoslovanskih
železničarjev«, ki je doslej — kakor se sa-
ma hvali — zastopala brezobzirno intere-
se železničarjev na zgoraj, uživa »tam
zgoraj« — kakor se vidi — tako veliko za-
upanje — ali je morda to hvaležnost — da
se morajo njenim članom umikati iz urad-
nih stanovanj družine železničarjev, ki ni-
so pri njej organizirani. To je vsekakor ze-
lo značilno. Proti temu postopanju železni-
ške uprave je treba odločno nastopiti.

Poslanec Gostilničar je odposlal ravnatel-
stvu državnih železnic v Zagreb slede-
čo spomenico zaradi železničarskih stanova-
vanj na Jesenicah:

Ravnateljstvo državnih železnic

Zagreb.

Na jesenicah na Gorenjskem so dobili nekateri železničarji, ki stanujejo v hiši državne železnice, odlok, da se imajo izseliti v barake na Hrušico. V ta stanovanja pa pridejo drugi — zato ker so baje člani Zveze Jugoslov. železničarjev. Jaz ne vem, koliko je na tem resnice, toda ljudje — in to ne samo železničarji — to izpovedujejo.

Ker bi pomenilo tako postopanje na pram sedanjim stanovalcem obstoječih železničarskih družinskih hiš na Jesenicah strankarsko pristranost od strani predpostavljene merodajnih činiteljev, in bi s tem prišla tudi železničarska služba zelo lahko v težak položaj in je tudi za železniško upravo naravnost kompromitujoče, si dovoljujem opozorjati na to ravnateljstvo državnih železnic, ki je dolžno čuvati red in pravico pri železnici.

Prosim tudi obenem, da se ta odredba na vsak način ukine in sedanji stanovalec puste na svojih mestih. Zakaj treba premeštatve iz enega kraja v drugi, ko oni, ki naj bi prišli v ta stanovanja, gredo popolnoma lahko na Hrušico ali pa tam ostanejo.

Prosim torej še enkrat, da se odločba o tem preseljevanju z ozirom na objektivnost in ugled železničarske uprave ukine.

Z velespoštovanjem

Josip Gostinčar.

POULIČNE DEMONSTRACIJE V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 19. sept. Kakor poročajo listi, je prišlo večeraj opoldne in popoldne na več krajih mesta do ponovnih poudarnih ekscesov. Iz kavarn v Gledišni ulici so pregnali goste in jih insultirali. Pri pretepu, ki je sledil nato, je bilo več oseb ranjenih in poškodovanih. Popoldne se je dogodil v bližini redakcije lista »Nepszawa« incident, pri katerem so se ljudje pretepali. Šele policija jih je razgnala, ki je pozneje tudi aretirala 14 oseb. Zvečer se je pretepanje nadaljevalo, toda težko poškodovan ni bil nihče.

AVSTRILA NE POSILJA MUNICIJE MAZAROM.

Dunaj, 19. sept. Spričo vesti, ki se zadnje dni širijo po časopisih, češ da so se vršili transporti vojnega materiala na Mazarsko in Poljsko, se ugotavlja, da že več mesecev sem vrhovne oblasti niso izdale svojim podrejenim organom nikakih po-

velj za transportiranje vojnega materiala. (Listi so namreč trdili, da avstrijske tovarne pošiljajo strelivo Mažarom za boj proti Avstrijcem v Zapadni Ogrski.)

Politični dogodki.

+ 100.000 kron za pričo! Današnja »Jugoslavija« poroča, da je iz Zagreba osebno prišla v Ljubljano priča, ki hoče pred sodnijo pod prisego potrditi, da je g. Tribuč po naročilu (dr. Zeriava in Praprotnika?) ponujal 100.000 kron za pričevanje proti Pesku. To so res judovske metode!

+ »Stranke in strankarstvo.« Pod tem naslovom priobčuje »Jutro« dolg članek, v katerem za božjo voljo svari vse dosedanje demokrate, naj se ne cepijo v razne stranke, kakor se sedaj kaže volja med nezadovoljnimi pristaši te stranke. Značilni so tile stavki: »Če bi demokratska stranka delila vloge (to se pravi: če se razcepi v radikale in druge demokratske nezadovoljne) bi pred vsem izgubila vse mandate, ki bi jih pa dobili drugi in ne takozvani radikali.« Dalje pravi: »V Ljubljani bomo prihodnjic imeli v najboljšem slučaju dva mandata. Če se naša fronta razcepi, jih dobe drugi.« K sklepu roti pristaše, naj se ne cepijo. — Zaman! Stranka, ki je zavržla sebe, svoje ime in svojo čast na ta način, kakor je to storila ta naša policajdemokracija, ne zasluži druge usode. Ona izgubi vse mandate; pa naj bo cepljena ali necepljena. Proti notranji gnolobi ne pomaga noben serum!

+ Nova poslanica III. internacionalne svetovnemu proletariatu. Londonski »Daily Telegraph« priobčuje novo poslanico izvršilnega odbora III. internacionalne v Moskvi svetovnemu proletariatu. Poslanica se sklicuje na sedanji položaj proletariata v kapitalističnih deželah, ki je vse prej nego sijajen in obtožuje duševne voditelje razrednega boja, da so s svojo popustljivostjo nasproti kapitalizmu omogočili njegovo novo moč. Ti voditelji niso umeli vzdržati enotnosti proletarske fronte, ki je bila v letih 1919. in 1920. tako mogočna. Nato se obrača poslanica na proletariata z naslednjim pozivom: »Gotov dan in gotovo uro morajo delavci celega sveta v vseh velikih središčih zapadnih držav začeti z neposredno akcijo in svoje vlade prisiliti, da opuste nasproti sovjetski vladi vsako zahtevo. Delavci morajo ultimativno zahtevati, da njihove vlade ves denar in druga sredstva, ki so namenjena v pomoč Rusiji, takoj izročijo proletariatu, ki jih bo

poslal v to svrhu ustanovljenim človekoljubnim organizacijam. Razrednozavedni ruski proletariati ne sprejme pomoči od nikogar drugega!

+ Kaj dela Kerenski v Pragi? »Narodny List« doznajajo, da je imel Kerenski v Pragi večkrat posvetovanje z nekaterimi člani bivše ruske vlade, potem ko je imel več posvetovanj tudi z zastopniki svoje stranke. Z ozirom na to se zdi, da ne gre samo za to, da se organizira pomožna akcija za Rusijo, temveč da se pripravi politična akcija one stranke, o kateri se zdi, da je sedaj najbolj organizirana in da bo mogla priti do oblasti, ako bi se izpremenil režim v Rusiji.

+ Med nemškimi in českimi socialdemokrati. Praško »Pravo Lidu« očita nemškim socialdemokratom, ki so odklonili vstop v vlado, da vodijo nemško-nacionalno politiko in načelno nasprotujejo češko-slovaški državi kakor vse ostale nemške stranke. Treba je počakati, da se nemški sodrugi iztreznijo.

Dnevni dogodki.

— Smrtna kosa. Sinoči je po dolgem trpljenju izdihnila na svojem domu v Retečah pri Škofji Loki gospa Amalija Prelesnik, rojena Krek, sestra rajnega dr. Kreka. Zapušča poleg moža petero otrok v starosti 9—17 let. Pogreb bo v sredo dopoldne v Retečah. Pokojnica je bila stara še le 47 let, ko je šla za svojim bratom Janezom. Kakor on in njujina rajna mati, je bila tudi Amalija žena izredno plemenitega srca, polna usmiljenja do revežev, ki jo bodo težko pogrešali. Naj živa za svoja dobra dela večno plačilo! Žalujem ostalim, možu, otrocičem in sestri Cilki pa naše odkrito in globoko sožalje!

— Lep primer. Neki belgrajski list piše: »Ministrstvo notranjih del je dobilo od nekega urada obvestilo, da se gospodu N. N. ne izda potni list za inozemstvo, ker se je za časa okupacije v Črni gori kot avstrijski stotnik zelo slabo obnašal. Pozneje se je pa ugotovilo, da se ta gospod že zdavnaj nahaja v inozemstvu — kot naš generalni konzul.«

— Zahvala. Za pogorelce v Klečah pri Ljubljani so doslej darovali: Predsedstvo pokrajinske uprave za Slovenijo v Ljubljani 240 kg bele in 240 kg krušne moke ter 20 kg sladkorja v kockah. »Indus«, d. d. (prej C. Pollak), 4 pare sandal; trgovina Schneider & Verovšek raznega

blaga v vrednosti 100 K; trgovina Erjavec & Turk dvoje železnih vil: G. Avgust Jenko, pek, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7, 400 K; Neimenovan iz Ljubljane 140 K; g. Anton Stacul, Ljubljana, 120 K; po sto kron sta darovala: g. Ivan Jelacin in g. Alojzij Zorman, oba iz Ljubljane; g. Ivan Gogala, kaplan v Poljanah nad Škofjo Loko, 60 K; po 40 K so darovali: »Ekonoma«, Kmet & Co.; Fran. Sark, Ivan Solkič in Zalta & Zilič, vsi iz Ljubljane; neimenovana iz Ljubljane 20 K; g. Ložar, gostilničar v Sneberjah, 100 K. — Pomožni odbor se vsem darovalcem, zlasti pa pokrajinski upravi za nakazana živila, najskrebnije zahvaljuje, hkrati pa apelira tudi na vsa ostala dobra srca, da se usmilijo težko prizadetih.

Ljubljanski dogodki.

Ij Krompir za mesto Ljubljano. Dne 21. t. m. se prične dovažati strankam krompir na dom, in sicer se bo dostavil 21. t. m. strankam na Poljanski cesti št. 1 do inkluzivno 13, Vodnikovem trgu, Pred Škofijo, Mestnem trgu, Pod trančo in Ciril Metodovi ulici. Strankam se bo dostavil krompir v vežo v vrečah. Krompir je plačati takoj pri prevzemu.

Ij Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo z sedežem v Ljubljani je preselilo svojo pisarno dne 19. t. m. na Sv. Petra cesto št. 12, pritličje, desno. Člani dobivajo, kakor doslej, vse informacije dnevno od 18. do 20. ure v nove označeni pisarni. — Odbor.

Ij Dva prsta odtrgal je stroj 18 letnemu delavcu Francetu Boltatu. — Levoroko je poškodoval stroj mizarju Rudolfu Kersiklu.

Ij Poskušeni smoumor. V Mostah št. 1 se je s samomorilnim namenom ustrelil v desno prsno stran 23 letni delavec Ivan Škrjanc.

Naša društva.

d Orliški krožek Ljubljana-Sv. Jakob. Z redno telovadbo prične šentjakovski orliški krožek v torek 20. t. m. ob 7. uri zvečer v telovadnici na Prulah. Vadile se bodo nove vaje za l. 1922. Sprejmejo se tudi nove članice. — Načelnica.

Odgovorni urednik Anton Marinček.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ministrstvo financ kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% drž. investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500.000.000.—

POZIV NA VPIS.

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imeteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija začenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanje ali odku-

pom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega po-

BEOGRAD, meseca julija 1921.

sojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor. — Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine S. H. S. poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ dr. Kosta Kumanudi l. r.